

Ecologische beoordeling - N2000

Aanleg kanosteigers en picknicktafels in het Wormerveld

OPDRACHTGEVER

Over-Gemeenten

T.a.v. [REDACTED]

Postbus 20

1530 AA Wormer

ADVIESBUREAU

Kwinfra B.V.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

www.kwinfra.nl

[REDACTED]@kwinfra.nl

[REDACTED]@kwinfra.nl

PROJECTGEGEVENS

Datum 2 oktober 2025
Kenmerk E23050-RAP-EB-02
Versie 2.0
Status Definitief

OPGESTELD DOOR

[REDACTED] MSc.

[REDACTED]

[REDACTED] BSc.

1	INLEIDING	3
1.1	Activiteiten	3
1.2	Samenvatting voorgaand onderzoek	4
1.2.1.	Soortenbescherming	4
1.2.2.	Gebiedsbescherming	5
2	WORMER- EN JISPERVELD & KALVERPOLDER	6
2.1	Algemene effecten	6
2.1.1.	Oppervlakteverlies en Versnippering	6
2.1.2.	Verontreiniging	6
2.1.3.	Optische en/of mechanische	6
2.1.4.	Verstoring door Geluid en Trillingen	7
2.1.5.	Stikstofdepositie	7
2.2.	Effectenbeoordeling - gebruikersfase	7
2.3	Effectenbeoordeling Habitattypen	9
2.3.1.	H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)	9
2.3.2.	H7140B Overgangs- en trilvenen (Veenmosrietlanden)	9
2.3.3.	H91D0 Hoogveenbossen	10
2.4	Effectenbeoordeling Habitatrichtlijnsoorten	10
2.4.1.	Bittervoorn (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	10
2.4.2.	Kleine modderkruiper (<i>Cobitis taenia</i>)	11
2.4.3.	De rivierdonderpad modderkruiper (<i>Cottus perifretum</i>)	11
2.4.4.	De meervleermuis (<i>Myotis dasycneme</i>)	11
2.4.5.	De noordse woelmuis (<i>Microtus oeconomus</i>)	11
2.5	Effectenbeoordeling Vogelrichtlijnsoorten	12
2.5.1.	Roerdomp, Kemphaan, Rietzanger	12
2.5.2.	Niet-broedvogels	13
3	CONCLUSIE	14
4	BIJLAGEN	15
5	BRONNENLIJST	16

1 INLEIDING

In opdracht van Over-Gemeenten heeft Kwinfra BV ecologisch onderzoek uitgevoerd naar aanleiding van het voornemen om steigers en picknicktafels te installeren. Deze ecologische beoordeling in het onderhavige rapport is noodzakelijk voor de vergunningsaanvraag voor een Natura 2000-activiteit, zoals geadviseerd door OD IJmond.

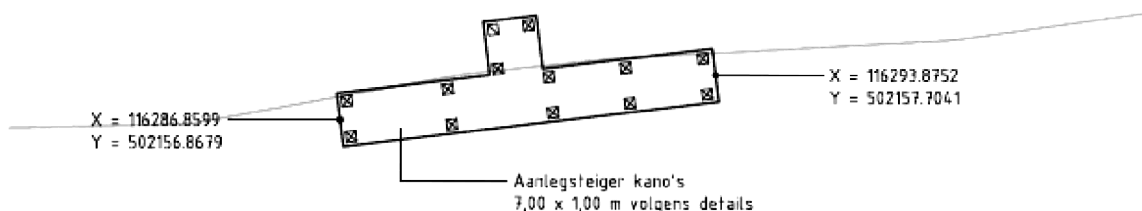
In dit rapport wordt onderzocht of de geplande ontwikkelingen, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, negatieve gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van habitattypen en leefomgevingen van specifieke soorten in dit gebied. Kunnen deze gevolgen op voorhand redelijkerwijs worden uitgesloten of zouden ze kunnen leiden tot aanzienlijke verstoring van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden? Deze ecologische beoordeling dient als basis voor de omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit.

Allereerst worden de activiteiten toegelicht, daarna worden bevindingen en adviezen uit eerdere rapportages besproken, waaronder het onderdeel soortenbescherming. De ecologische beoordeling vormt de basis voor de vergunningsaanvraag voor een Natura 2000-activiteit. Hierbij wordt dieper ingegaan op het onderdeel gebiedsbescherming. De aanlegfase vindt ongeveer plaats tussen 15 oktober 2026 en 1 maart 2027. Omdat het een permanente aanpassing betreft zal de vergunning aangevraagd worden voor onbepaalde tijd vanaf 15 oktober 2026.

1.1 Activiteiten

Er worden op twee locaties in het Wormerveld kanosteigers aangelegd met een picknicktafel die op de eilandjes zelf geïnstalleerd zullen worden. De werkzaamheden worden uitgevoerd op twee locaties, namelijk aan de eilandjes 't Koentje en de Blindeman in het Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Deze locaties liggen reeds aan bestaande kanoroutes binnen het gebied langs De Poel, 't Zwet en de Marken. Op deze route geldt een beperkte vaarsnelheid (5km/u) en mag er enkel op bepaalde aangewezen uitstapplaatsen aan land worden gegaan.

De steigers worden geplaatst op locaties waar in de huidige situatie reeds beschoeiing aanwezig is. De lange zijde van de steigers (7 meter lang en 1 meter breed) raakt de oever. De picknicktafels komen aan land dichtbij de steigers op een industriemplaats van 2 x 2 meter. Het materieel voor de steigers en picknicktafels worden deels met behulp van een kleine kraan op de juiste plek gehesen en de palen worden in de grond gedrukt met de kraan. Installatie gebeurt grotendeels met handgereedschap. Het voornemen is om de werkzaamheden vanaf 15 oktober 2026.

Figuur 1. Bouwtekening van de steiger en picknicktafel.

1.2 Samenvatting voorgaand onderzoek

1.2.1. Soortenbescherming

Bij de reeds uitgevoerde Quicksan¹ (E22065-QS-RAP-02, d.d. 28-9-2022) zijn effecten van de beoogde ontwikkelingen op flora en fauna beoordeeld. Tijdens het veldbezoek werd op 't Koentje de ringslang (*Natrix helvetica*) aangetroffen tussen een rietkraag op het noordoostelijke deel van het eilandje (Bijlage IX art. 11.54 Besluit Activiteit Leefomgeving). Voorheen beschermd onder artikel 3.10 van de Wet Natuurbescherming (Nationaal beschermd). In dit geval geldt er geen vergunningsplicht voor een "Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten", omdat voorkomen wordt dat:

- Ringslangen opzettelijk worden gedood of gevangen;
- Vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van de ringslang opzettelijk worden beschadigd of vernield.

Indien er alleen sprake is van verstoring, is er geen vergunningsplicht. Andere beschermde flora en fauna zijn niet aanwezig. Uit de Quicksan blijkt dat er tijdens de aanlegwerkzaamheden van de steigers geen schadelijke handelingen jegens ringslangen plaatsvinden. Er kan wel sprake zijn van tijdelijke en kortstondige verstoring van de ringslang tijdens de werkzaamheden, maar dit wordt niet als een schadelijke handeling beschouwd en vereist daarom geen vergunning.

Tijdens het veldbezoek werd vastgesteld dat er recentelijk op beide eilandjes gemaaid was. Regelmatig maaien en afvoeren is onderdeel van het Natura 2000-beheerplan Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske Periode 2023-2029. Hiermee worden om verruiging en vergrassing voorkomen en wordt de bodem voedselarm gehouden. Dit is nodig om instandhouding van de N2000-habitatypen te waarborgen. Bij alle maaiwerkzaamheden is zorgvuldigheid geboden om verwonden of doden van de dieren zoals de ringslang te voorkomen.

Tijdens de realisatie van de steigers en picknicktafels kan er een verhoogd risico zijn op verstoring van de ringslangen. In een ecologisch werkprotocol² zijn extra voorschriften voorgesteld om het risico op verstoring te minimaliseren. Deze voorschriften vallen onder de zorgplicht en omvatten de volgende voorwaarden:

- Wanneer er in de actieve periode van de ringslang (tussen 1 maart en 15 oktober) met grote werktuigen op het Koentje wordt gewerkt dan dient een ecooloog ter plaatse voorafgaand op dezelfde dag een inspectie uit te voeren en het werkgebied vrij te verklaren.

Indien er gewerkt wordt tussen 15 oktober en 1 maart, dan is een dergelijke inspectie **niet** aan de orde, omdat er geen geschikte overwinterplekken zijn binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden.

- De volgende voorschriften zijn van toepassing bij het werken in de actieve periode. Ter voorbereiding van de plaatsing van de picknicktafel kan het nodig zijn om maaiwerkzaamheden uit te voeren.
 - a) Alvorens deze voorbereidende werkzaamheden worden er tijdelijk 4 golfplaten geplaatst op geschikte plekken aan de rand van het eiland buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden. Dit biedt samen met de bestaande rietkraag ruimschoots voldoende beschutting en rustplekken tijdens de werkzaamheden. Na de werkzaamheden worden de golfplaten direct verwijderd.

1. Kwinfra (2022). Quicksan ecologische waarden - 't Koentje en de Blindeman in Wormerveld
2. Kwinfra (2024). Ecologisch Werkprotocol - 't Koentje Wormerland (E23050-EWP-02)

- b) Het maaien dient zorgvuldig te gebeuren met behulp van een bosmaaier. Met een bosmaaier kan het gras tot minder dan 10 cm gemaaid worden, waardoor ringslangen zich hier niet onzichtbaar verschuilen.
- Wanneer de ecooloog tijdens de inspectie een ringslang aantreft binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, dan dient er gewacht te worden totdat de ringslang uit zichzelf wegtrekt. De werkzaamheden worden dan onder begeleiding uitgevoerd. En waarnemingen worden vastgelegd in een ecologisch logboek.
 - Respecteren en zoveel mogelijk behouden van alle aanwezige flora en fauna. Werk overdag, maak geen luide geluiden en gebruik geen felle lampen.
 - Na afloop van de aanleg van de steiger en picknicktafel is het van belang om bij de eerste volgende reguliere maaiwerkzaamheden (N2000-beheerplan) 5 maaiselhopen te creëren van min. 40cm hoog.

Significante effecten als gevolg van de ontwikkelingen op (beschermde) flora en fauna zijn uitgesloten, mits er wordt voldaan aan deze voorwaarden.

1.2.2. Gebiedsbescherming

De planlocaties op bovengenoemde locaties ('t Koentje en de Blindeman) maken deel uit van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Dit gebied heeft zowel een Vogelrichtlijn- als Habitatrichtlijnstatus. De meest noordoostelijke hoek van het Koentje is aangewezen als habitattypen Overgangs- en trilvenen (Veenmosrietlanden (H7140B)). Dit deel ligt ruimschoots buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

In het volgende hoofdstuk (2) worden eventuele effecten op het Natura 2000 gebied beoordeeld en toegelicht. Ook zijn de resultaten van de stikstofberekening toegevoegd aan de effectenbeoordeling.

2 WORMER- EN JISPERVELD & KALVERPOLDER

Het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder ligt in de provincie Noord-Holland, in de regio Waterland, ten noorden van de stad Amsterdam. Dit gebied bestaat uit een uitgebreid netwerk van veenweiden, sloten en plassen, die gezamenlijk een uniek laagveengebied vormen. Het is een van de grootste en meest waardevolle veenweidegebieden van West-Europa. Het gebied is vooral bekend vanwege zijn avifauna. Het is een belangrijk broedgebied voor weidevogels zoals de grutto, kievit en tureluur. Ook biedt het rust- en foerageergebieden voor diverse trekvogels. Het veenweidegebied kent daarnaast een bijzondere vegetatie met soorten zoals veenmos, rietorchis en diverse zeggesoorten.

De instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder zijn gericht op het behouden en verbeteren van de habitats en soorten die hier voorkomen. Hieronder volgen de instandhoudingsdoelstelling samengevat in tabellen en daarna een gedetailleerde beoordeling van de effecten op deze doelstellingen.

2.1 Algemene effecten

2.1.1. Oppervlakteverlies en Versnippering

De kanosteigers zullen aan de korte zijde verbonden zijn met de eilandjes, waar in de huidige situatie al beschoeiing aanwezig is. Hierdoor worden leefgebieden of verblijfplaatsen niet onbereikbaar en gaat er geen oppervlakte of leefgebied verloren voor in het water levende flora en fauna. Er verdwijnt geen (oppervlakte van een) habitattype of natuurstype.

De picknicktafels komen op de eilandjes en dit zorgt voor een zeer gering verlies in oppervlakte van het Natura-2000 gebied, maar niet van een specifiek aangewezen N2000-habitattype. Op 't Koentje is alleen de noordoostelijke hoek aangewezen als habitattype "Overgangs- en trilvenen (Veenmosrietlanden)". Deze hoek blijft tijdens de werkzaamheden en in de toekomstige situatie volledig ongemoeid. De picknicktafels hebben een oppervlakte van 4 m² (2 x 2 m). Dit is een verwaarloosbaar oppervlakte t.o.v. de rest van eiland. Op de plaats waar de picknicktafels komen groeit in de huidige situatie alleen gras dat wordt kort gemaaid volgens regulier beheer.

2.1.2. Verontreiniging

Tijdens de aanlegwerkzaamheden en gebruik van de steigers worden geen verontreinigde of milieubelastende stoffen gebruikt. De steigers zijn gemaakt van hout dat niet behandeld is met toxische stoffen. De steiger is enkel bedoeld voor kano's die geen vervuilende stoffen uitstoten. Er zullen dus geen effecten optreden als gevolg van verontreiniging.--> steigers zijn van kunststof, echter wordt het zagen van de planken en palen van tevoren gedaan in een werkplaats om plaatselijke verontreiniging door kunststof snippers, als gevolg van het zagen te voorkomen.

2.1.3. Optische en/of mechanische

Bij het op- en afvaren kunnen golven ontstaan, en de menselijke aanwezigheid bij het betreden van de eilandjes kan verstoring veroorzaken. Door de maximale vaarsnelheid van 6 km/u op de vaarroute worden kano's tijdig opgemerkt door vogels en andere dieren. De versturende werking van deze lage snelheid op de golfslag is verwaarloosbaar. Vogels die zich in de dichte vegetatie ophouden, worden minder snel verstoord.

Er wordt niet geheid; de palen worden zorgvuldig en rustig in de bodem gedrukt, en de meeste andere werkzaamheden gebeuren met de hand. De aanleg van steigers en picknicktafels heeft geen negatieve optische of mechanische effecten op het Natura 2000-gebied.

2.1.4. Verstoring door Geluid en Trillingen

Tijdens de aanleg van de steigers en picknicktafels zal geluid en trilling geproduceerd worden, maar omdat er een minikraantje wordt gebruikt om de palen in de grond te drukken zal er aanzienlijk minder effect zijn vergeleken met heien. Daarnaast zal er buiten de kwetsbare perioden gewerkt worden (tussen september en maart), waardoor nadelige effecten als gevolg van geluid en trillingen worden uitgesloten. Beschermde soorten, zoals vissen, amfibieën en reptielen, zullen te allen tijde voldoende kans hebben om (indien nodig) weg te vluchten bij de start van de werkzaamheden.

In het vaarwater zijn tevens vaarsnelheidsbeperkingen van kracht, wat de impact van recreanten minimaliseert. Bovendien zullen recreanten gebruik maken van kano's in plaats van gemotoriseerde vaartuigen.

2.1.5. Stikstofdepositie

Het habitattypen Overgangs- en trilveen (H7140) in de noordoosthoek van het Koentje is zeer gevoelig voor stikstofdepositie. Een AERIUS-berekening heeft uitgewezen dat er geen negatieve effecten zullen optreden in het Natura-2000 gebied door stikstofemissies tijdens de aanlegfase³. De stikstofdepositie is minder dan 0,00mol N/ha/jr.

2.2. Effectenbeoordeling - gebruikersfase

Referentiekader – recreatiedruk

Wormerveld maakt onderdeel uit van het Natura 2000-gebied Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder. Het gebied bestaat uit open veenweiden met rietzomen, veenmosrietlanden (H7140B) en ruigten en zomen (H6430B). Niet-gemotoriseerde waterrecreatie (kano/SUP) komt kleinschalig voor via het kanorouten netwerk; er zijn formele toegangspunten in de kernen rondom het gebied en er worden fluisterboottochten verzorgd vanuit de nabijgelegen natuur- en bezoekersvoorzieningen. Het beheer richt zich op het beperken van verstoring en het voorkomen van aantasting van riet- en verlandingsvegetaties; voorzieningen worden sober uitgevoerd, zonder verlichting, en op het water geldt een lage vaarsnelheid (richtinggevend 5 km/uur).

Raming recreatiedruk – totale bezoeken Wormerveld

Als bovenliggend referentiepunt wordt de GPS-telling van Recreatie Noord-Holland gebruikt: in 2023 werden in het werkgebied Twiske-Waterland 2.196.098 bezoeken (land + water) geregistreerd binnen circa 31.000 ha. De N2000-oppervlakte van Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder bedraagt circa 1.839 ha. Op basis van een oppervlakte-aandeel en een lagere toegankelijkheids-/intensiteitsfactor voor Wormerveld (weinig instappunten, overwegend extensieve recreatie) is een intensiteitswegingsfactor $I = 0,2-0,4$ gehanteerd. Berekening: $\text{Bezoeken_Wormerveld} = 2.196.098 \times (1.839 / 31.000) \times I = \text{circa } 26.000-52.000 \text{ bezoeken/jaar}$; middenschatting ~ 39.000 .

Raming waterdagtochten in Wormerveld (kano/SUP/fluisterboot)

Verhuur vindt seizoensmatig plaats (globaal 1 april t/m 1 oktober) via kanoverhuurpunten in de omgeving; daarnaast zijn er afvaarten met fluisterboten (maximaal enkele tientallen personen per afvaart). Aannames en omloopsnelheid: (i) verhuurvolumen 1.560–4.420 ritten/jaar, (ii) particulier eigen materiaal +100–200% van het verhuurvolumen, (iii) fluisterboottochten 2.000–3.000 personen/jaar.

Resultaat: Wormerveld waterdagtochten totaal $\sim 5.000-16.000/\text{jaar}$; middenschatting ~ 10.000 . Deze range past bij kleinschalige, niet-gemotoriseerde waterrecreatie.

Effect van de steigers

De steigers worden aan land ontsloten en zodanig gepositioneerd dat aan- en afmeren gebundeld plaatsvindt op een robuust ingerichte rand (beschermde oever/beschoeiing of reeds verstoorde oever) met een duidelijke, smalle

looproute en zonder directe toegang tot riet- of veenmosvegetaties. Daarmee wordt diffuse oeveraanlanding elders ontmoedigd en geconcentreerd op twee punten. Het gebruiksregime verandert niet: geen verlichting, geen gemotoriseerd gebruik, en lage omloopsnelheid door het karakter van kano/SUP-recreatie. Bij deze inrichting is geen significante toename van recreanten te verwachten; de steigers faciliteren en structureren vooral het bestaande gebruik.

Verstoring (optisch, geluid, licht)

Niet-gemotoriseerde vaartuigen veroorzaken minimale geluid- en trillingsniveaus; licht wordt niet toegepast bij de voorziening. Het rust- en foerageergedrag van moerasvogels en (boven water jagende) meervleermuis wordt bij daggebruik en lage vaarsnelheden niet significant beïnvloed. Aansluiten bij de beheerprincipes van soberheid en 'geen verlichting' voorkomt cumulatie.

Verontreiniging en sociale veiligheid

Zwerfafval is een bekend aandachtspunt in veenweidegebieden. De twee steigers leiden niet tot een substantiële bezoekersgroei, waardoor geen toename van verontreiniging wordt verwacht ten opzichte van de referentiesituatie. Illegaal avond-/nachtgebruik (bbq/kampvuur) concentreert zich eerder op afgelegen eilandjes; op steigers aan de rand, in het zicht en boven water, is dit minder aantrekkelijk en praktisch lastig uitvoerbaar. Heldere communicatie ter plekke ('geen oeverbetreding/geen vuur'), maar vooral ook regulier toezicht borgen dit.

Conclusie gebruiksfase

Met twee aanlandiggende steigers wordt kleinschalig bestaand gebruik gebundeld en gestuurd naar robuuste locaties. Een wezenlijke toename van recreatiedruk is niet aannemelijk (totale bezoeken Wormerveld ca. 26.000–52.000/jaar; waterdagtochten ~5.000–16.000/jaar). Negatieve effecten op habitattypen (o.a. H7140B) en op soorten worden uitgesloten, mits inrichting en gebruik aansluiten bij de beheerprincipes: sober, zonder verlichting, geen toegang tot riet/veenmosvegetaties en lage vaarsnelheid.

Tabel 1. Kerncijfers en brongegevens - recreatiedruk

Onderdeel	Kerncijfer/bandbreedte	Toelichting	Bron
Bezoeken Twiske-Waterland (2023)	2.196.098	GPS-telling; totaal werkgebied (land + water)	Recreatie Noord-Holland
Werkgebied Twiske-Waterland	ca. 31.000 ha	Werkgebied recreatieschap	Recreatie Noord-Holland
N2000 WJK oppervlakte	ca. 1.839 ha	Totale N2000-oppervlakte	Provincie/BIJ12/Natura 2000
WJK totale bezoeken/jaar	26.000–52.000 (mid ~39.000)	$2.196.098 \times (1.839/31.000) \times I$ $I = 0,2-0,4$	Eigen berekening op basis referentiecijfers
WJK Waterdagtochten/jaar	5.000–16.000 (mid ~10.000)	Verhuur + eigen materiaal + fluisterboot; seizoensduur ~26 weken	Eigen inschatting + lokale aanbieders

2.3 Effectenbeoordeling Habitattypen

Op het eilandje 't Koentje komt het habitatype H7140B voor, maar op het eilandje de Blindeman is geen sprake van een aangewezen habitatype. Tabel 1 beschrijft de instandhoudingsdoelstellingen van de het Natura 2000 gebied wat betreft de habitattypen.

Figuur 2: Overzicht van 't Koentje en de Blindeman. In rood habitatype H7140B.

Tabel 1: Instandhoudingsdoelstellingen habitattypen

Habitatcode	Habitatype	Oppervlakte	Kwaliteit
H4010B	Vochtige heiden (laagveengebied)	>	=
H7140B	Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden)	=	=
H91D0	Hoogveenbossen	=	=

2.3.1. H4010B Vochtige heiden (laagveengebied)

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden of toekomstig gebruik komt dit habitatype niet voor. Instandhoudingsdoelstellingen komen daarmee niet in gevaar.

2.3.2. H7140B Overgangs- en trilvenen (Veenmosrietlanden)

In het Natura 2000 gebied komt dit habitatype wijdverspreid voor, waarvan 9,3 ha in goede kwaliteit en 5 ha van matige kwaliteit. Als onderdeel van het beheer van dit habitatype is het cruciaal dat er gemaaid wordt om het habitatype te behouden. Volgens het beheerplan wordt er in dit habitatype in ieder geval jaarlijks in de herfst

tweemaal gemaaid en afgevoerd om kwaliteit en oppervlakte te behouden. Daarnaast wordt er meerdere malen gemaaid op plekken waar pitrus groeit.

Op het eiland het Koentje komt het habitatype deels voor, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden of toekomstig gebruik van de steiger. Instandhoudingsdoelstellingen komen daarmee niet in gevaar. De werkzaamheden en gebruik van steigers en picknicktafels hebben geen effect op het behoud in kwaliteit en omvang van Veenmosrietlanden.

2.3.3. *H91D0 Hoogveenbossen*

Binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden of toekomstig gebruik komt dit habitatype niet voor. Instandhoudingsdoelstellingen komen daarmee niet in gevaar.

2.4 Effectenbeoordeling Habitatrichtlijnsoorten

Voor alle aangewezen habitatrichtlijn soorten is de doelstellingen hetzelfde: Behoud van aantallen, leefgebied en kwaliteit van het leefgebied (Zie tabel 1).

Tabel 2: Instandhoudingsdoelstellingen HR-soorten

Soortcode	Soort	Populatie	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
H1134	Bittervoorn	=	=	=
H1149	Kleine modderkruiper	=	=	=
H1318	Meervleermuis	=	=	=
H1340	Noordse woelmuis	=	=	=
H1163	Rivierdonderpad	=	=	=

= Behouden

> Vergroten/verbeteren

2.4.1. *Bittervoorn (Rhodeus sericeus amarus)*

De Bittervoorn is een kleine vis uit de familie van de karperachtigen, met een gemiddelde lengte van 5 tot 8 cm. Ze hebben een kort, gedrongen, zilverkleurig lichaam met een hoge, grijsgroene rug en een opvallende blauwgroene streep die van het midden van hun lichaam naar de staart loopt. Hun schubben zijn relatief groot in verhouding tot hun lichaam. Tijdens de paaitijd, van april tot juni, krijgen de mannetjes roodachtige vinnen en ontwikkelen ze kleine witte knobbeltjes aan de zijkanten van hun snuit (Natura 2000-profiel document, H1134).

De Bittervoorn is vooral talrijk in heldere, deels geïsoleerde wateren met een verlengde aanvoerweg. De Bittervoorn is gevoelig voor verstoring door geluid (effectenindicator Synbiosys), maar omdat geluid dat boven water wordt geproduceerd grotendeels wordt gereflecteerd door het wateroppervlak en slechts in beperkte mate onder water doordringt, zijn versturende geluidseffecten op deze vissen verwaarloosbaar. Instandhoudingsdoelstellingen komen daarom niet in gevaar.

De aanleg van kanosteigers en picknicktafels is zeer plaatselijk en tijdelijk. Er zal tijdens de aanleg wat meer geluid worden geproduceerd, maar dit is onvoldoende om het leefgebied van deze soorten aan te tasten. Het is uitgesloten dat deze soort negatief wordt beïnvloed. De aanwezigheid van de steigers en picknicktafels zal geen aantoonbaar effect hebben op de waterkwaliteit of de beschikbaarheid van voedsel en schuilplaatsen voor deze soort.

2.4.2. Kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*)

De kleine modderkruiper is een vis die een lengte van 8 tot 12 cm bereikt. Hij heeft een slank, zijdelings afgeplat lichaam. De kleur van de kleine modderkruiper varieert van geelachtig tot lichtbruin, met donkere vlekken en strepen die over de zijanten van het lichaam lopen, wat zorgt voor een goede camouflage in hun modderige leefomgeving. De soort leeft in heldere wateren met een modderige bodem en veel vegetatie. Ze zijn nachtactief en graven zich overdag vaak in de bodem in om zich te beschermen tegen predatoren en sterke stromingen. Hun dieet bestaat voornamelijk uit kleine ongewervelde dieren, zoals insectenlarven, wormen en kleine kreeftachtigen.

De soort is gevoelig voor veranderingen in waterkwaliteit en habitatstructuur, zoals watervervuiling, vermesting en het verdwijnen van geschikte schuilplaatsen door baggerwerkzaamheden en oeversversteving.

De aanleg van de steigers heeft geen invloed op de waterkwaliteit en veroorzaakt zeer minimale en lokale bodemverstoring. Bovendien is er ter plaatse van de aanlegplaats al beschoeiing aanwezig en groeit er weinig tot geen waterflora, waardoor de vegetatiestructuur niet (significant) veranderd.

2.4.3. De rivierdonderpad modderkruiper (*Cottus perifretum*)

De Rivierdonderpad is een kleine vissoort uit de familie van de donderpadden. Deze vis kan een lengte van 10 tot 15 cm bereiken. Het lichaam van de Rivierdonderpad is gedrongen en heeft een brede kop met grote borstvinnen. De kleur van de vis varieert van bruin tot groenbruin met donkere vlekken, wat zorgt voor een goede camouflage op de bodem van rivieren en beken. De soort leeft net als kleine modderkruiper leven beide in heldere wateren met een modderige bodem en veel vegetatie. De soort is gevoelig voor watervervuiling en sedimentatie, wat hun leefomgeving kan aantasten.

Tijdens de aanlegwerkzaamheden zal er geen sprake zijn van vervuiling of sedimentatie. Er wordt niet geheid, maar de palen worden zorgvuldig en langzaam in de bodem gedrukt. De meeste andere werkzaamheden geburen met de hand.

2.4.4. De meervleermuis (*Myotis dasycneme*)

De meervleermuis heeft een karakteristiek uiterlijk met een vleugelspanwijdte van 30 tot 35 cm en een lichaamslengte van 5 tot 6 cm. De vacht is donkerbruin op de rug en lichter aan de buikzijde, wat zorgt voor een goede camouflage in hun natuurlijke omgeving. De meervleermuis komt voornamelijk voor in waterrijke gebieden, zoals meren, rivieren en plassen. Ze jagen voornamelijk op insecten, die ze boven het wateroppervlak vangen.

De meervleermuis is gevoelig voor verstoring, met name tijdens de voortplantingsperiode en winterslaap. Activiteiten die hun leefgebied aantasten, zoals watervervuiling, het kappen van bomen en verstoring van hun rustplaatsen, kunnen een negatieve invloed hebben op hun populatie.

De aanwezigheid van een kano aanlegsteiger beïnvloedt het jachtgedrag of de rustplaatsen van de meervleermuis niet, omdat de steiger geen fysieke barrières vormt en geen verstoring veroorzaakt tijdens de rustige nachtelijke uren.

2.4.5. De noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*)

De Noordse woelmuis is een vrij grote woelmuis en heeft een lichaamslengte van ongeveer 9 tot 13 cm, met een staart die ongeveer de helft van de lichaamslengte bedraagt. De vacht van de Noordse woelmuis is bruinachtig met een lichtere onderzijde, wat helpt bij de camouflage in hun natuurlijke omgeving. Deze soort leeft in vochtig grasland en veenmoerasgebieden. Ze bouwen uitgebreide gangenstelsels en nesten onder de grond, die ze

gebruiken voor bescherming en voortplanting. Deze dieren zijn voornamelijk actief tijdens de schemering en nacht, wanneer ze op zoek gaan naar voedsel, dat voornamelijk bestaat uit gras, kruiden en wortels.

De soort is gevoelig voor veranderingen in hun leefomgeving, zoals drainage van natte gebieden, intensieve landbouw en stedelijke ontwikkeling, die hun leefgebied kunnen verkleinen en fragmenteren.

Er zijn tijdens het veldbezoek geen sporen van aanwezigheid gevonden. De aanleg van de kanosteiger en picknicktafel is zeer plaatselijk en overlapt niet met holen of essentieel leefgebied van deze soort. Er zal geen afbreuk worden gedaan aan het leefgebied van de Noordse woelmuis.

2.5 Effectenbeoordeling Vogelrichtlijnsoorten

Tabel 3: Instandhoudingsdoelstellingen broedvogels

Soortcode	Soort	Aantal broedparen	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A151	Kemphaan	20	>	>
A295	Rietzanger	800	=	=
A021	Roerdomp	17	=	=

= Behouden

> Vergroten/verbeteren

Tabel 4: Instandhoudingsdoelstellingen niet-broedvogels

Soortcode	Soort	Populatie	Instandhoudingsdoelstelling	Omvang leefgebied	Kwaliteit leefgebied
A156	Grutto	behoud	Slaap- en rustplaats	=	=
A056	Slobeend	90	Foerageergebied	=	=
A050	Smient	5800	Slaap- en rustplaats en foerageergebied	=	=

2.5.1. Roerdomp, Kemphaan, Rietzanger

Roerdomp (*Botaurus stellaris*) is een schuwe vogel met een opvallend verenkleed met bruine, zwart gestreepte veren die zorgen voor een uitstekende camouflage in het riet. De Roerdomp heeft een lengte van ongeveer 70-80 cm en een vleugelspanwijdte van 100-130 cm. Roerdompen leven in uitgestrekte rietvelden, moerassen en langs oevers van meren en rivieren. Ze jagen voornamelijk op vissen, amfibieën, insecten en kleine zoogdieren. Door hun schuwe aard en uitstekende camouflage zijn ze moeilijk te spotten. Het broedseizoen van de roerdomp loopt ongeveer van april tot en met juli. Rietkragen die mogelijk gebruikt kunnen worden door roerdompen blijven behouden en wordt voldoende afstand gehouden om het leefgebied niet aan te tasten.

De Kemphaan (*Philomachus pugnax*) is een steltloper, waarvan de mannetjes een opvallend verenkleed hebben tijdens het broedseizoen met kleurrijke kraagveren. De lengte van de Kemphaan varieert van 20 tot 32 cm, met een vleugelspanwijdte van 46 tot 58 cm. De Kemphaan komt voor in natte graslanden, moerassen en langs oevers van meren en rivieren. Ze voeden zich met insecten, wormen, kleine vissen en plantaardig materiaal, afhankelijk van het seizoen en de beschikbaarheid van voedsel. Tijdens de trek- en winterperiode breiden ze hun dieet uit met zaden en granen. Ze broeden tussen mei en juli.

Rietzangers zijn voor hun broedsucces ook gebonden aan rietvelden langs het water. Met het reguliere beheerbeleid zijn er veel rietvelden in de nabijgelegen eilanden beschikbaar.

De aanlegwerkzaamheden zullen in ieder geval buiten het broedseizoen van bovengenoemde soorten plaatsvinden. Daarmee is het risico op verstoring van een broedgeval tijdens de aanleg volledig uitgesloten. Binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden is geen sprake van dichte rietkragen.

De mogelijke verstoring van broedende vogels door menselijke aanwezigheid en kano's is minimaal vanwege de lage vaarsnelheid en de plaatselijkheid van de steiger. De aanwezigheid van de steiger zal naar verwachting geen significante verstoring veroorzaken voor deze en andere belangrijke vogelsoorten in het gebied.

2.5.2. Niet-broedvogels

Voor de niet-broedvogels is ruimschoots voldoende leefgebied en foerageergebied beschikbaar en er zal geen afbreuk plaatsvinden als gevolg van de aanleg en het gebruik van de steiger.

3 CONCLUSIE

De plaatselijkheid en tijdelijkheid van de werkzaamheden zorgen ervoor dat de invloedsfeer gering blijft. Aan de hand van de instandhoudingsdoelstellingen zijn de effecten van de aanleg en gebruik van de kanosteigers en picknicktafel beoordeeld. De ecologische beoordeling heeft aangetoond dat (significant) nadelige effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura-2000 gebied als gevolg van de voorgenomen activiteiten zijn uitgesloten. Dit geldt voor alle mogelijke storingsfactoren, zoals oppervlakteverlies, verontreiniging, verstoring door licht en geluid, en stikstofdepositie. De instandhoudingsdoelstellingen komen niet in gevaar door de beoogde ontwikkelingen. Mitigerende maatregelen of vervolgstappen zijn niet aan de orde. Er is geen sprake van een Natura-2000 activiteit. Wel dienen de voorschriften die zijn opgenomen te worden nageleefd in het kader van de zorgplicht (art. 11.6 Ba).

4 BIJLAGEN

- Kwinfra (2022). Quicksan ecologische waarden - 't Koentje en de Blindeman in Wormerveld (E22065-RAP-01).
- Kwinfra (2024). Ecologisch Werkprotocol – 't Koentje Wormerland (E23050-EWP-02)
- Kwinfra (2024). Berekening Stikstofdepositie – Aanleg kanosteigers en picknicktafels Het Zwet Wormerland. (E23050-RAP-AE-01)

5 BRONNENLIJST

- Sweco (2023). Natura 2000-beheerplan Wormer- en Jisperveld & Kalverpolder
- <https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-holland/wormer-en-jisperveld-kalverpolder>
- <https://monitor.aerius.nl/gebied/90/onderwerp/informatie?voortouwnemer=noord-holland>
- <https://www.vogelbescherming.nl/>
- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] & [REDACTED] (2016). [REDACTED] van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis
- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (red.) 2014. [REDACTED] Hollandse zoogdieren. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Noordhollandse Zoogdier Studiegroep (NOZOS), Alkmaar Floron.nl
- <https://www.ravon.nl/>
- <https://waarneming.nl/>